

Orijentacioni tematski plan „Vojnog dela“ za 1993/94. godinu

1. Teorija o ratu, ratna veština i ratovodstvo

- Savremeni razvoj i naučna misao o ratu;
- Savremena gledanja na mogućnosti i načine vođenja rata u različitim uslovima;
- Teorijsko određenje novih oblika agresije i upotrebe sile u međunarodnim odnosima;
- Lokalni ratovi i vojne intervencije u teoriji i praksi velikih vojnih sila;
- Uticaj savremene ratne tehnike na pripreme i vođenje rata;
- Međusobni uticaj naučno-tehnološkog razvoja i ratne veštine;
- Naučno-tehnološki razvoj i savremena ratna tehnika;
- Vojni budžet i finansiranje priprema za rat;
- Tokovi savremene vojnoteorijske misli;
- Osnovni činioči rata i njihova uloga;
- Ratovodstvo i moralni činilac rata;
- Pojmovno određenje oblika, tipa (vrste) i načina vođenja rata;
- Pojam, suština i oblici vojne organizacije;
- Agresija sa distance;
- Terorizam u vojnoj strategiji i politici;
- Korišćenje kosmičkog prostora u vojne svrhe;
- „Specijalni rat“ u vojnostrategijskim koncepcijama;
- Osnovne karakteristike teorije ratne veštine;
- Osnovni pojmovi (kategorije) u našoj ratnoj veštini;
- Aktuelni teorijski problemi naše ratne veštine;
- Termini u teoriji ratne veštine i njihov odnos prema pojmovima;
- Potrebe i mogućnosti izmena u pristupu našoj ratnoj veštini;
- Metode istraživanja oružane borbe i specifičnosti verifikacionog postupka;
- Uloga ratnih iskustava i mirnodopske prakse u izgradnji teorije ratne veštine;
- Uticaj dezideologizacije, departizacije i ratnih iskustava na teoriju naše ratne veštine;
- Pojam i elementi odnosa snaga;
- Sadržaj, trajanje i karakteristike početnog perioda rata;

- Borbena i mobilizacijska gotovost u funkciji sprečavanja strategijskog iznenađenja;
- Problemi mobilizacije oružanih snaga i društva za vođenje rata;
- Vođenje operacija u početnom periodu rata;
- Mogućnosti i način suprotstavljanja savremenim doktrinarnim konceptima velikih vojnih sila;
- Proračun i procena gubitaka u ratu (oružanoj borbi);
- Transformacija oblika oružane borbe i oblika vojne organizacije u ratu;
- Obeležja osnovnih oblika borbenih dejstava;
- Pripremanje i izvođenje borbenih dejstava na privremeno zaposednutoj teritoriji;
- Sadržaji oružane borbe u operacijama – problemi organizovanja i vođenja;
- Stanje i tendencije razvoja elektronskih sredstava i sistema i elektronska dejstva;
- Upotreba vidova i rodova u izvođenju operacija;
- Izvođenje napadnih borbenih dejstava na utvrđena naseljena mesta;
- Specifičnosti izvođenja borbenih dejstava u uslovima protivelektronskih dejstava;
- Osnovni teorijski problemi rukovođenja i komandovanja;
- Metod rada komandi i štabova na pripremanju, organizovanju i izvođenju borbenih dejstava;
- Karakteristike veza i odnosa u rukovođenju i komandovanju u vojsci;
- Funkcionisanje sistema veza u društvu i u vojsci u ratu;
- Komandno-informacioni sistemi u rukovođenju i komandovanju;
- Timski rad u teoriji i u praksi rukovođenja i komandovanja;
- Psihološki aspekti rukovođenja i komandovanja;
- Teorijsko i analitičko uopštavanje iskustava iz obuke jedinica, komandi i štabova oružanih snaga;
- Bitna obeležja razvoja sredstava KoV, RV i PVO i RM i njihov uticaj na vođenje borbenih dejstava;
- Sistemi za podršku odlučivanju, ekspertni sistemi i komandno-informacioni sistemi;
- Protivelektronska zaštita radarskih sistema;
- Trajan teorijski doprinos znamenitih stvaralaca savremenoj vojnoj misli.

2. Vojno-politički komentari (analiza značajnih vojno-političkih procesa i događaja u međunarodnim odnosima)

- Odnosi između velikih sila i njihov uticaj na dalji razvoj međunarodnih odnosa i bezbednosti u svetu;
- Međunarodni ekonomski i politički odnosi i njihov uticaj na mesto i ulogu vojnog činioca;
- Transfer tehnologija iz razvijenih u manje razvijene zemlje i njegove implikacije na odbranu i bezbednost;
- Vojno-politički odnosi u svetu i perspektive razoružavanja;
- Društveni preobražaj u bivšim socijalističkim zemljama i njihov uticaj na dalji razvoj međunarodnih odnosa;
- Stratezijske koncepcije velikih sila i njihov uticaj na vojno-političke odnose u svetu;
- Krizna žarišta u svetu i njihov uticaj na stanje u međunarodnim odnosima;
- Stanje vojno-političkih odnosa u Evropi i njihov uticaj na bezbednost naše zemlje;
- Vojno-politički odnosi na Balkanu i njihove implikacije na bezbednost naše zemlje;
- Bitne karakteristike stanja koje se izražava pojmom „novi svetski poredak“;
- Doktrine odbrane malih zemalja u uslovima stvaranja „novog svetskog poretka“ i primene različitih metoda i postupaka iz arsenala strategije „niskog intenziteta“;
- Instrumentalizacija najznačajnijih međunarodnih vojno-političkih organizacija (OUN, EZ, KEBS...) radi stvaranja „novog svetskog poretka“;
- Vojno-politički aspekti nacionalnog fenomena u savremenim uslovima;
- Moguće posledice stvaranja unipolarne strukture sveta;
- Međunarodne vojno-političke implikacije raspada SSSR-a;
- Evropske i svetske vojno-političke implikacije raspada SFRJ;
- Perspektive prilika u Hrvatskoj, s posebnim osvrtom na položaj Srba i na budućnost misije UNPROFOR-a;
- Vojno-politički aspekti događaja u Bosni i Hercegovini i mogući ishodi;
- Saradnja na „pukotinama“ „novog svetskog poretka“;
- Vojno-političke karakteristike konflikata u „novom svetskom poretku“;
- Stvaranje oružanih snaga secesionističkih republika bivše SFRJ i planovi njihovog mogućeg angažovanja;
- Uticaj delatnosti EZ na jugoslovensku krizu;
- Uloga OUN i Saveta bezbednosti u raspletu jugoslovenske krize;
- Stanje i perspektive integracionih i dezintegracionih procesa u svetu.

3. Politika i doktrina odbrane i vojna organizacija SR Jugoslavije

- Promene u globalnom i neposrednom geopolitičkom okruženju koje utiču na bezbednost naše zemlje;
- Nezavisnost zemlje u savremenim uslovima i uloga Vojske u njenom obezbeđenju;
- Geografske, ekonomske, političke, demografske, moralne, tehničko-tehnološke i socijalno-psihološke determinante vojne strategije Vojske Jugoslavije;
- Koncipiranje i normativno artikulisanje vojne doktrine Vojske Jugoslavije;
- Fizionomija i uslovi vođenja rata na teritoriji SR Jugoslavije;
- Mogućnosti uzvratnog udara kao činilac odvrćanja eventualnog agresora;
- Determinante i osnovni pravci organizacione izgradnje Vojske Jugoslavije;
- Mobilizacijski i regrutni sistem i obuka Vojske Jugoslavije;
- Uloga i zadaci vidova i rodova Vojske Jugoslavije;
- Rukovođenje i komandovanje Vojskom Jugoslavije;
- Logistička podrška jedinica – ustanova Vojske Jugoslavije u novim društveno-ekonomskim uslovima;
- Istraživanje, razvoj i proizvodnja naoružanja i vojne opreme za potrebe Vojske Jugoslavije;
- Ustavna uloga i nadležnosti Vrhovnog saveta odbrane, Savezne vlade i Ministarstva odbrane;
- Mesto i uloga Generalštaba Vojske Jugoslavije;
- Ustanovljenje vrednosnog sistema kao osnove moralnog vaspitanja u Vojski Jugoslavije;
- Vojna disciplina u Vojski Jugoslavije;
- Socijalno-psihološki i didaktički činioci uspešnosti obuke i vaspitanja;
- Mesto, uloga, organizacija i sadržaj rada školskih i naučnih ustanova Vojske Jugoslavije;
- Sistem borbene obuke u Vojski Jugoslavije;
- Elitno obrazovanje i vrhunska obuka u Vojski Jugoslavije;
- Obuka i upotreba specijalnih jedinica Vojske Jugoslavije;
- Mesto i uloga profesionalnog sastava Vojske Jugoslavije;
- Organizacija naučnoistraživačkog rada i odnos prema naučnim kadrovima i rezultatima istraživanja;
- Osposobljenost organa i jedinica Vojske Jugoslavije za psihološko-propagandno delovanje u miru i u ratu;
- Etička, psihološka, sociološka i andragoško-didaktička osposobljenost starešina za rad sa ljudima;

- Uloga i značaj ekspertnog ocenjivanja naučnih i razvojnih programa i projekata u izgradnji Vojske Jugoslavije i pripremama za rat;
- Aktuelni problemi obezbeđenja Vojske od nuklearnih i hemijskih udesa u miru;
- Organizacija rada i funkcionisanje Vrhovne komande;
- Borbena upotreba Vojske Jugoslavije u uslovima unutrašnjih sukoba u zemlji.

4. Društvo i odbrana

- Osnovne pretpostavke razvoja odbrane naše zemlje;
- Sadržaji pripreme društva za rat;
- Višestranački politički sistem i odbrana zemlje;
- Funkcionisanje sistema odbrane u vanrednim prilikama;
- Organizovanje i funkcionisanje civilne zaštite u miru i u ratu;
- Pripreme i funkcionisanje civilnih potencijala u miru za potrebe rata;
- Pripreme privrednih i društvenih delatnosti za efikasno funkcionisanje u ratu;
- Uloga i značaj poljoprivredne proizvodnje u ratu i problemi njenog pripremanja;
- Organizovanje i funkcionisanje zdravstvene zaštite u ratu;
- Uticaj demografskih činilaca i urbanizacije na vođenje oružane borbe i drugih oblika borbe i otpora u ratu;
- Funkcionisanje privrednih i društvenih delatnosti u ratu;
- Neoružano suprotstavljanje agresiji;
- Jugoslovenski patriotizam u funkciji jačanja moralne snage odbrane;
- Omladina u sistemu odbrane;
- Izgrađivanje svestrane ličnosti pitomaca i starešina u vojnim školama;
- Nauka i naučnoistraživački rad kao činilac izgradnje i jačanja odbrambene moći;
- Efikasnost civilne zaštite u slučaju udesa i katastrofa u nuklearnoj i hemijskoj industriji;
- Nova oružja za rat i promene u čovekovoj sredini;
- Vojni poziv u savremenim uslovima;
- Vojska u našem ustavnom sistemu;
- Odbrambeni aspekti neuralgičnih stanja u zemlji;
- Vojska u sistemu javnog informisanja;
- Izvlačenje, sklanjanje i zbrinjavanje stanovništva u zoni izvođenja borbenih dejstava;
- Obezbeđenje objekata infrastrukture i objekata značajnih za odbranu u vanrednim prilikama;

- Motivacija za borbu i ponašanje stanovništva u početnom periodu rata i njegovom daljem toku;
- Međunacionalni odnosi u zemlji i njihov uticaj na odbrambenu moć;
- Unutrašnji socijalni i politički odnosi i procesi, njihova obeležja i značaj za odbranu i bezbednost zemlje.

5. Ratna iskustva

- Vojno-politička i strategijska iskustva iz lokalnih i regionalnih ratova;
- Operativno-taktička iskustva iz upotrebe jedinica kopnene vojske u lokalnim i regionalnim ratovima;
- Operativno-taktička iskustva iz upotrebe ratne mornarice u lokalnim i regionalnim ratovima;
- Operativno-taktička iskustva iz upotrebe ratnog vazduhoplovstva u lokalnim i regionalnim ratovima;
- Iskustva iz upotrebe savremenih sistema naoružanja u lokalnim i regionalnim ratovima;
- Iskustva iz upotrebe hemijskog oružja;
- Uticaj novih sistema ratne tehnike na ostvarivanje osnovnih sadržaja oružane borbe;
- Iskustva iz organizovanja veza, elektronskog izviđanja i protivelektronske zaštite;
- Iskustva iz logističke podrške borbenih dejstava;
- Iskustva iz funkcionisanja privrede i snabdevanja stanovništva u lokalnim i regionalnim ratovima;
- Determinante, tokovi, strategijska, operativna i taktička iskustva i pouke rata na prostoru SFRJ;
- Odnos politike i strategije u ratu na prostoru SFRJ;
- Uzroci izbijanja građanskog rata u Jugoslaviji;
- Upotreba i sadejstvo vidova i rodova oružanih snaga Jugoslavije u građanskom ratu;
- Prilagođenost organizacije, formacije, sastava, rukovođenja i upotrebe JNA fizionomiji građanskog i secesionističkog rata u Jugoslaviji i njihov uticaj na ostvarivanje ciljeva;
- Uloga Teritorijalne odbrane u stvaranju paravojnih oružanih formacija na prostoru SFRJ;
- Uzroci izdaje u JNA;
- Iskustva iz mobilizacije i borbene upotrebe JNA u ratu u Jugoslaviji;
- Iskustva iz upotrebe paravojnih formacija na prostoru SFRJ protiv njenih oružanih snaga;

- Pouke iz upotrebe informacionih sistema u ratu na prostoru SFRJ;
- Iskustva iz rukovođenja jedinicama JNA u ratu u Jugoslaviji;
- Grupisanje i manevar snaga u ratu na prostoru SFRJ;
- Iskustva iz materijalnog i zdravstvenog obezbeđenja u ratu u Jugoslaviji;
- Iskustva iz vođenja psihološko-propagandnih dejstava i medijskog rata u oružanim sukobima na prostoru SFRJ.

6. Strategijske koncepcije i doktrine i razvoj oružanih snaga drugih zemalja

- Promene u vojnoj politici i globalnoj strategiji SAD;
- Promene u strategiji i doktrini zemalja bivših članica Varšavskog ugovora;
- Vojnostrategijske koncepcije susednih zemalja;
- Novine u razvoju oružanih snaga zemalja NATO-a;
- Nuklearno, hemijsko i biološko oružje u doktrinama velikih sila;
- Nova sredstva naoružanja i ratne tehnike u oružanim snagama drugih zemalja;
- Doktrinarni koncept snaga NATO-a u Evropi o napadu na snage iz dubine;
- Vazdušno-kopnena operacija u doktrini KoV SAD;
- Novine u razvoju ratnih veština drugih zemalja;
- Doktrine upotrebe vidova i rodova oružanih snaga drugih zemalja;
- Specijalne snage u sastavu oružanih snaga nekih zemalja;
- Snage za brze intervencije nekih zemalja;
- Vazdušnodesantne snage i način njihove upotrebe;
- Promene u politici izvoza sredstava naoružanja i vojne opreme drugih zemalja;
- Odbrambeno-zaštitni sistemi nezavisnih zemalja;
- Mogućnosti angažovanja snaga NATO-a u izgradnji „novog svetskog poretka“;
- Uloga Zapadnoevropske unije, kao vojne sile Evropske zajednice, na evropskim i drugim prostorima i njen odnos s NATO-om;
- Organizacijsko-formacijska usavršavanja oružanih snaga NATO-a i susednih zemalja;
- SAD – strategija „sukoba niskog intenziteta“ i njena primena na male i nezavisne zemlje;
- Iskustva iz vojnoedukativnih sistema vodećih svetskih sila.